

UCHWAŁA Nr XXII.157.2021
Rady Gminy Słubice
z dnia 10 lutego 2021r.

w sprawie: **uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz.713 i 1378), art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876 i 2369), oraz art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r., poz. 218 i 956) Rada Gminy Słubice uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Słubice

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega wywieszeniu na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Słubice oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady
Sławomir Zenon Januszewski

Załącznik do Uchwały Nr XXII.157.2021
Rady Gminy Słubice z dnia 10 lutego 2021r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021-2023

Słubice, 2021r.

SPIS TREŚCI

- I. WSTĘP**
- II. PODSTAWY PRAWNE**
- III. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE**
- IV. ZADANIA PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH
ZADANIA USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY
W RODZINIE**
- V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE
SŁUBICE**
- VI. CELE PROGRAMU**
- VII. ADRESACI PROGRAMU**
- VIII. REALIZATORZY PROGRAMU**
- IX. SPODZIEWANE EFEKTY**
- X. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU**
- XI. MONITOROWANIE PROGRAMU**
- XII. FINANSOWANIE PROGRAMU**

I. WSTĘP

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2023 w gminie Słubice jest realizacją art. 6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz.218 i 956) zgodnie, z którym do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dążenie do zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Słubice.

Adresatami programu są:

- 1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą .

Realizatorami programu są:

- 1) Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach,
- 3) Komisariat Policji w Gąbinie,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słubicach,
- 5) Punkt Konsultacyjny,
- 6) Placówki oświatowe z terenu gminy Słubice,
- 7) Służba zdrowia z terenu gminy Słubice.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023 zgodny jest z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy na lata 2021-2028.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy jest:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 946 ze zm.) Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” regulujący zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawiający na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 i 956),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 i 2369),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2020 r., poz. 1492 ze zm.),
- Kodeks karny (Dz. U. z 2020, poz. 1444 i 1517 ze zm.),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2021- 2028,

III. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art.2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1(członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art.115§11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks karny, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca) a w szczególności narażające ich godność nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

„Przemoc domowa:

- jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrole nad ofiarą;
- jest skutkiem nierównowagi sił pomiędzy sprawcą, a ofiarą przemoc;

- narusza prawa i dobra osobiste ofiary-sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- powoduje cierpienie i ból-sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami przemoc jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły i powtarzalny zostaje zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1444 i 1517), **które jest ścigane z urzędu.**

Niniejszy artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

- „§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.
- §2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
- §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Ponadto zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wszelkie interwencje w środowisku podejmowane wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Procedurę „Niebieskie karty” oraz wzór formularza „Niebieska Karta” określone są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. (Dz. U. z 2011, nr 209 poz. 1245). Zgodnie z niniejszym rozporządzeniem procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku stwierdzenia, w toku prowadzonych czynności

służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe, prowokowanie kłótni itp.
2. **Faza gwałtownej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Następujące po sobie fazy powodują coraz większe uwikłanie osoby doznającej przemocy w sytuację przemocy. Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Nie zatrzymana przemoc narasta.

IV. ZADANIA PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH ZADANIA USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

1. GMINA

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. POMOC SPOŁECZNA

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

3. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Przedstawiciele GKRPA są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

4. POLICJA

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,

- organizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmowanie, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzanie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.
- przeprowadzanie na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

5. SŁUŻBA ZDROWIA

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego.

Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych **bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego** o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała)

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

6. OŚWIATA

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

7. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY I GRUPY ROBOCZE

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Ponadto w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Art. 12a.pkt 1 Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie , Dz. U. z 2020, poz. 218 i 956 ze zm.),

pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SŁUBICE

Gmina Słubice jest gminą typowo rolniczą położona jest w zachodniej części Mazowsza, na lewym brzegu Wisły i terytorialnie przynależy do powiatu plockiego.

W grudniu 2014 r. zamieszkało tutaj 4 644 osób (dane z Urzędu Gminy). Miejscowość Słubice jest głównym ośrodkiem administracyjno-gospodarczym w gminie.

Ze względu na swój charakter gmina Słubice boryka się z dość dużym bezrobociem na koniec 2017 r., 187 osób z czego kobiet 116, na dzień 31 grudnia 2018 r., 171 osób z czego kobiet 100, na koniec 2019 r. 143 osób z czego kobiet 84, zarejestrowanych w PUP w Płocku. (dane pozyskane ze strony PUP w Płocku sprawozdania dla MRPiPS-01). Jednak sytuacja na rynku pracy, na przełomie ostatnich trzech lat uległa poprawie.

W naszym środowisku coraz bardziej widoczna jest problematyka przemocy oraz wzrost osób nadużywających alkohol zarówno przez mężczyzn jak i coraz częściej przez kobiety.

Popadanie w nałogi, brak pracy, trudności w utrzymaniu rodziny, problemy wychowawcze coraz częściej przyczyniają się do rozpadu rodziny, wszystko to prowadzi najczęściej do powstawania aktów przemocy w rodzinach.

W Gminie Słubice problem przemocy na podstawie sporządzonych „Niebieskich Kart” przedstawia się następująco:

Liczba rodzin, wobec których została zastosowana procedura Niebieskie Karty				Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie członków rodzin + sprawców				Liczba rodzin, objętych długotrwałą opieką z powodu przemocy w rodzinie			
2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
8	10	8	9	8	15	13	11	8	15	13	11

Tabela 1: Dane ZI w Słubicach, opracowanie własne.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2016 - 2019 przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego			
	2016	2017	2018	2019
Razem	8	10	8	9
Policja	4	5	3	6
GOPS	4	2	4	2
Oświata	0	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0	0
GKRPA	0	3	1	1

Tabela 5: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Słubicach

Z przedstawionych danych wynika, że problem przemocy w rodzinach z terenu gminy Słubice utrzymuje się na podobnym poziomie. Najczęściej „Niebieskie Karty” zakładane są przez funkcjonariuszy Policji podczas interwencji, w trakcie których zgłaszany jest akt przemocy. Ponadto w toku pracy z rodzinami pracowników socjalnych, coraz częściej osoby krzywdzone ujawniają problem przemocy występujący w ich rodzinach. Niestety zdarza się również, chęć wykorzystania procedury „Niebieskich Katy” w osobistych sprawach np. w związku z prowadzona sprawą rozwodową przez małżonków czy w sprawach majątkowych, gdzie często występują konflikty.

Ponadto z informacji Komisariatu Policji w Gąbinie wynika, iż liczba interwencji domowych na terenie gminy Słubice oraz postępowań karnych w sprawach dotyczących przemocy w latach od 2016 roku do 2019 roku, wyniosła:

Rok	2016	2017	2018	2019
Liczba interwencji Policji na terenie gminy Słubice	75	61	42	106
Liczba prowadzonych postępowań karnych	2	3	1	3

Tabela 2: Dane Komisariatu Policji w Gąbinie, opracowanie własne.

Z danych Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Słubice wynika, że problem nadużywania alkoholu jest dość znaczny i utrzymuje się na podobnym poziomie. Ponadto z pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników GOPS oraz zgłoszeń ze środowiska coraz częściej obserwujemy na terenie gminy, iż zwiększa się ilość kobiet nadużywających alkoholu. Często prowadzi to do rozpadu rodzin, czy nawet zabierania dzieci przez służby społeczne do pałacówek pieczy zastępczej. W okresie ostatnich 3 lat do pieczy zastępczej z powodu nadużywania alkoholu w rodzinie i braku prawidłowej opieki trafiło 1 dziecko z terenu gminy Słubice .

	2016	2017	2018	2019
Ilość postępowań wobec osób zgłoszonych z problemem alkoholowym	14	12	6	7
Ilość osób, które podjęły leczenie odwykowe	4	2	3	4
Ilość wniosków skierowanych do Sądu o przymusowe leczenie	1	1	0	0

Tabela 4: Dane GKRPA w Słubicach, opracowanie własne.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2016-2020. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Jednocześnie stwierdzić należy, iż interwencje domowe i prowadzenie w ich wyniku procedury "Niebieskie Karty" utrzymują się na podobnym poziomie. Coraz więcej osób korzysta także z konsultacji – pracy socjalnej, udzielanych przez pracowników GOPS w Słubicach. Ponadto osoby chętnie korzystają z oferty działającego na terenie Gminy Słubice, Punktu Konsultacyjnego, w którym przyjmuje osoba posiadająca kwalifikacje specjalisty psychoterapii uzależnień.

	2017	2018	2019
Liczba osób uzależnionych które skorzystały z porad i wsparcia terapeuty i ilość porad	6 osób uzależnionych od alkoholu, którym udzielono 37 porad	8 osób uzależnionych od alkoholu, którym udzielono 48 porad	11 osób uzależnionych od alkoholu, którym udzielono 82 porady
Liczba osób współuzależnionych i liczba porad	brak osób współuzależnionych	1 osoba współuzależniona, udzielono 1 poradę	3 osoby współuzależnione, udzielono 3 porady

tabela 5 : Dane pozyskane ze sprawozdania merytorycznego terapeuty prowadzącego punkt konsultacyjny w Słubicach, opracowanie własne.

Powyższe dane jednak nie oddają w pełni obrazu skali przemocy na terenie Gminy Słubice. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej. Zwiększa się dzięki temu gotowość domniemanych ofiar przemocy do ujawniania takich problemów. Brak reakcji osób najbliższych jak i środowiska pogłębia problemy w rodzinie i powoduje zbyt późną interwencję odpowiednich służb. W wyniku tego najbardziej pokrzywdzone stają się dzieci, które nie mają wiedzy na temat gdzie i kiedy szukać pomocy. Dlatego też działania podejmowane przez służby odpowiedzialne za realizację działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie skupiają się nie tylko na interwencjach ale również na podniesieniu świadomości w społeczeństwie słubickim na temat problemu przemocy oraz informowaniu o możliwościach skorzystania z profesjonalnego wsparcia dla osób dotkniętych przemocą jak i sprawców przemocy.

VI. CELE PROGRAMU

1. Cel główny:

„Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dążenie do zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Słubice.”

2. Cele szczegółowe programu

1. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą,
3. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie,
4. Podnoszenie kompetencji lokalnych służb działających w obszarze przemocy domowej.

Cel 1. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, d) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, e) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, f) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, g) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”, h) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, i) udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach, - Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji w Gąbinie - GKPiRPA w Słubicach, - placówki oświatowe z terenu gminy Słubice - placówka służby zdrowia z terenu gminy Słubice - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie - kuratorzy	Działania stałe 2021 - 2023
2.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	a) Sporządzanie zbiorczych danych określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja,	- GOPS Słubice, - Zespół Interdyscyplinarny w Słubicach, - Komisariat Policji w Gąbinie - GKRPA w Słubicach - Szkoły z terenu gminy Słubice, - placówka służby zdrowia z terenu gminy Słubice - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	co roku 2021 - 2023

Cel 2. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	a) nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu powiatu plockiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach,	2021 - 2023
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy w rodzinie	a) prowadzenie pracy socjalnej, b) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach - Placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny, - Punkt Konsultacyjny w Słubicach -komisariat Policji w Gąbinie - Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Płocku - kuratorzy	
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	a) uświadamianie sprawców przemocy w rodzinie o konsekwencjach ich postępowania, b) motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb). c)	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach, - Zespół Interdyscyplinarny, - Punkt Konsultacyjny w Słubicach, - Komisariat Policji w Gąbinie - Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Płocku - kuratorzy	

Cel 3. Podnoszenie kompetencji lokalnych służb działających w obszarze przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Podnoszenie wiedzy i kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Słubice	a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty (szkolenia wspólne i resortowe), b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach, - Zespół Interdyscyplinarny, -Komisariat Policji w Gąbinie - GKRPA w Słubicach, - placówki oświatowe z terenu gminy Słubice - placówka służby zdrowia z terenu gminy Słubice - kuratorzy	2021 - 2023

Cel 4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjnoinformacyjnych, w tym informacje o instytucjach udzielających pomocy, b) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży zajęć profilaktycznych w zakresie agresji i przemocy, c) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, d) spektakl profilaktyczny, e) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, f) międzyszkolne konkursy plastyczno-literackie.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach, - Komisariat Policji w Gąbinie, - Placówki oświatowe z terenu gminy Słubice, Zespół Interdyscyplinarny, - Służba zdrowia, - kuratorzy, -GKRPA w Słubicach.	2021 - 2023

VII . ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach,
2. Zespół Interdyscyplinarny w Słubicach,
3. Komisariat Policji w Gąbinie,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słubicach,
5. Placówki oświatowe z terenu gminy Słubice,
6. Służba zdrowia.

IX. SPODZIEWANE EFEKTY

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- 2) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Słubice,
- 3) Zwiększenie skuteczności działań,
- 4) Zwiększenie świadomości społecznej oraz zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

X. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Słubice w latach 2021-2023.

XI. MONITOROWANIE PROGRAMU

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb. Nadzór nad realizacją programu sprawuje Wójt Gminy Słubice.

Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
5. Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”
6. Liczba ofiar przemocy w rodzinie,
7. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,
8. Liczba osób korzystających z punktu konsultacyjnego w Słubice.
9. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
11. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie.

Zakłada się, że w oparciu o wyżej wymienione wskaźniki monitoring realizacji Programu prowadzić będą wszystkie służby, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Sprawozdanie z realizacji Programu **składa do 31 stycznia każdego roku**, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Słubicach, Wójtowi Gminy Słubice.

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Słubice, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Przewodniczący Rady

Sławomir Zenon Januszewski